

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 21. 1. 2020

Jméno a příjmení studenta:

Bc. Jan Starec

Obor: Zn - OVan

Občanská výchova

Oponent diplomové práce:

PhDr. Pavel Hejtman, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(posudek oponenta práce)

Název práce: Geografická témata ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství (dle RVP pro základní vzdělávání)

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhovělo):

1. Struktura práce, její téma a cíle

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce, relevance tématu a cílů práce z hlediska přínosu pro určitý vědní obor, pedagogickou praxi apod.)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce má logickou strukturu, která odpovídá zvolenému tématu a účelu diplomové práce. Je členěna na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část začíná stručným Úvodem, ve kterém autor zdůvodňuje svůj výběr tématu a formuluje i 2 cíle své práce – vytvořit přehled mezipředmětových vztahů mezi Výchovou k občanství a Zeměpisem; na jeho základě vytvořit 8 výukových jednotek, odučit je a evaluovat. Teoretická část se skládá ze dvou kapitol. V Kapitole 1 (Kurikulární dokumenty, str. 10-31) rozebírá autor v podkapitolách kurikulární dokumenty a jejich vznik u nás po roce 1993. Jde o Rámcový vzdělávací program (RVP), Školní vzdělávací programy (ŠVP) a jejich obsah. V souvislosti s tím autor pojednává i o problémech spojených s klíčovými kompetencemi. Dále se zaměřuje na vzdělávací oblasti a obory (Člověk a společnost, Člověk a příroda; Výchova k občanství a Zeměpis). Doplněkem zde potom jsou Průřezová témata. Obecnějším vymezením Mezipředmětových vztahů (Kapitola 2, str. 31-35) si vytváří předpoklad pro jejich podrobnější rozbor v Praktické části (str. 35-91), která je těžištěm elaborátu. Sestává ze dvou kapitol. Kapitola 3. obsahuje původní autorovu komparaci vybraných partií učiva z obou využívaných předmětů na základě příslušných pasáží RVP. Komparace je tematicky řazena pro přehlednost do 17 tabulek o dvou sloupcích. V nich je podrobně zastoupeno zeměpisné členění výuky, kdežto učivo výchovy k občanství rámcově. Z obou celků potom autor vybírá obsahové dílčí prvky výuky, které rozebírá pod jednotlivými tabulkami již s pedagogickým komentářem. Snaží se je vidět ze dvou uvedených základních aspektů předmětů Výchovy k občanství a Zeměpisu a takto integrované použít ve výuce. Na základě této kapitoly zpracoval Jan Starec Kapitulu 4., která je nejrozsáhlejší (str. 51-91) a je realizací jeho vlastní učitelské představy o výuce. Zde konkretizoval svou předchozí snahu o propojení zmiňovaných předmětů (ale i poznatků z dalších předmětů) do 8 realizovaných výukových jednotek ve Výchově k občanství pro 7. až 9. třídu ZŠ (resp. odpovídající nižší ročníky gymnazijní). Jednotky jsou zpracovány komplexně, aby byl splněn 2. cíl práce (vytvoření jednotky, výuka, evaluace). Souhrnně lze říci na základě autorova popisu, že tato souhrnná práce se zdařila. Podle mého názoru proto, že byla velmi kreativní po všech stránkách (obsahové, metodické i didaktické), zaujatá a cílevědomá. Jen škoda, že se autor nepokusil výsledky své práce lépe a rozsáhleji zhodnotit v Závěru. Celkový rozsah práce včetně dalších nutných součástí (Seznam použitých zdrojů, Seznam tabulek) činí 102 stran.

2. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

A	B	C	N
---	---	---	---

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem, napojení na existující datový a literární kontext, využití literárních rešerší pro volbu tématu práce a formulaci výzkumného problému, práce s cizojazyčnou literaturou)

Autor provedl dostatečný výběr z dokumentů, odborné literatury i příspěvků z internetových zdrojů, který mu umožnil bez problémů vytvořit jak teoretickou část práce, tak i podněty ke zpracování vlastní praktické části. Měl bych snad připomínku k tomu, že ze zahraničních datových zdrojů mohl uvést alespoň pro informaci materiály OECD Education at a Glance. Některé informace z tohoto zdroje by rozhodně uplatnil v první části práce.
Dodržování bibliografických norem při citacích je většinou jednotné a nemám k němu připomínek.

3. Metodologická a metodická stránka práce

A	B	C	N
---	---	---	---

(stanovení cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod, popřípadě metodologické zdůvodnění výběru metod)

Dva cíle práce jsou stanoveny konkrétně a poměrně přesně. Umožňují velmi dobře posoudit výsledky práce. Autor se však mohl explicitně zmínit o metodách, které v práci používá - a používá je správně. Jde zejména o metodu kompilace (v první části práce) a metodu komparace ve druhé části práce s příslušnými dalšími postupy, které pro pedagogickou oblast výslovně uvádí (např. evaluaci). Jinak k této stránce práce nemám připomínek. V praktické části mne zaujal tematický výběr zaměření výukových jednotek, který svědčí o dobrém zvládnutí širšího poznatkového prostoru pro výuku.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

A	B	C	N
---	---	---	---

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém, správná práce s pojmy a koncepty,

Autor jako budoucí učitel občanské výchovy podle mne v práci prokázal znalost řešené problematiky. Přistupuje k dosažení cílů práce s velkým zájmem o věc a s celkem jasnou představou k potřebnosti využívání mezioborových vazeb ve výuce předmětu Výchova k občanství. To se projevilo pozitivně v posuzování požadavku mezioborových propojení ve výuce obecně (Teoretická část práce), ačkoli jako možnost toto samozřejmě dlouho existuje. Podle jeho názoru však není tato zásada v praxi dostatečně akcentována. V Praktické části práce pak prokázal jednoznačně schopnost aplikovat uváděné propojování v konkrétních výukových jednotkách a posoudit v evaluaci, zda a nakolik odpovídají jeho záměrům. Zde předvedl i velkou dávku specifických znalostí při zaměření hodin i při metodické a didaktické náplni těchto výukových jednotek. Samozřejmě, že existují také diskuzní oblasti výkladu některých otázek – jde o jejich rozsah i úhel výukového pohledu na ně, kdy je třeba brát ohled i na věk žáků a složitost problému, zatímco v jiných tématech je situace jednoznačná. U autora např. téma nazvané „Pořádek dělá přátele“ a na druhé straně velmi podnětně zvolené téma Anny Frankeové (ale jsou i další příklady).

5. Závěry a naplnění cílů

A	B	C	N
---	---	---	---

(jsou formulovány jasné závěry, je zřejmé, jaké poznatky práce přinesla, jsou nové poznatky vztaheny k původnímu literárnímu kontextu, jsou výsledky práce nahlíženy kriticky – například jsou uvedena omezení pro jejich platnost?)

Ačkoli vlastní stručný Závěr autora nepovažuji za nejzdařilejší, neboť se domnívám, že v něm mohl pozitivní výsledky své práce lépe prezentovat, je třeba jednoznačně prohlásit, že práce je zdařilá. Vlastní obsah práce dokládá, že Jan Starec stanovené cíle splnil podle mého názoru na velmi dobré úrovni. Diplomant prokázal při jejím zpracování kvalifikovanost, zaujetí, nápaditost i snahu o vyšší efektivitu využití svých znalostí v mezioborovém spojování. To, jak ukázaly jeho první zkušenosti s uváděnými výukovými jednotkami, může být dobrým počinem i pro propojování poznatků i přístupů u samotných žáků ve vzdělávacím procesu. Jistě to napomůže zvýšení jeho úrovně i efektivitě. Je však také třeba přiznat, že pro zevrubnější posouzení přínosnosti zmiňované interdisciplinárního přístupu jsou nutné dlouhodobější zkušenosti s ním. V každém případě vyznívá autorův pokus o něj jako nadějný příslib.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

(odborný jazyk, gramatická a pravopisná správnost, stylistická kvalita)

A	B	C	N
---	---	---	---

K úrovni jazykového i stylistického zpracování práce nemám připomínek. Text se dobře četl, jeho struktura byla logická a používání odborného jazyky bylo správné.

7. Formální a grafická úroveň práce

(obsahuje práce všechny náležitosti, jaká je její grafická úroveň)

A	B	C	N
---	---	---	---

Po formální stránce nemám k práci také připomínek.

Celkové zhodnocení práce, popřípadě otázky k obhajobě

Předkládaná diplomová práce Bc. Jana Starce splňuje kritéria kladená na tento druh odborných kvalifikačních prací. Doporučuji ji k obhajobě. Za práci bych chtěl autorovi vyslovit pochvalu a její celkovou úroveň hodnotím známkou výborně (1)..

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A - výborně	B – velmi dobře	C - dobře	N - nevyhověl
-------------	-----------------	-----------	---------------

V Českých Budějovicích dne 21. 7. 2020

